

Toekomst na corona. Geloof in herstel

Jaarverslag 2020

Gevangenezorg Nederland

Inhoud

Voorwoord	3
Raad van Toezicht	6
Inhoud	2
1. Drijfveren	13
2. Aandacht voor de hulpvrager	17
3. Aandacht voor de hulpverlener	23
4. Aandacht voor de maatschappij	26
5. Evaluatie 2020	35
6. Beleid 2021	39

A portrait of a middle-aged man with short, light-colored hair and glasses. He is wearing a light green jacket over a white shirt and a patterned scarf. The background is dark and textured.

**'Het was mooi om de
creativiteit te zien die
loskwam bij collega's.'**

- Hans Barendrecht

Voorwoord

Vrijdag 13 maart 2020 staat in mijn geheugen gegrift. Ik zou nog 'even' langs ons project De Compagnie gaan in de gevangenis van Krimpen aan den IJssel. Het werd uiteindelijk avond voor ik weg ging. Even na 17.00 uur kwam de directeur persoonlijk vertellen aan de compagnons dat de gevangenis op slot zou gaan. Geen familiebezoek! En ook geen geopende deur meer voor onze vrijwilligers, in Krimpen en in heel Nederland.

Hart van ons werk

Ik schrijf mijn voorwoord precies een jaar later. Wie had kunnen voorzien dat het zo lang zou duren? We werden getroffen in het hart van ons werk. Het was mooi om de creativiteit te zien die los kwam bij mijn collega's, inclusief de vrijwilligers. Ze hadden maar één doel: in contact blijven met gevangenen, tbs-patiënten en hun familie. En het lukte! Van het ouderwetse brieven schrijven, tot digitaal bezoek. Het inspireerde me tot een gedicht dat misschien wel meer zegt dan 1000 woorden:

Corona was een blok aan 't been.

We konden nergens, nergens heen de bajes werd gesloten!

Dat raakte ons diep in het hart,

Goddank, we raakten niet verward,

maar juist weer aangesloten!

*Vrijwilligers, ze gingen voort. Hun boef, per cell phone opgespoord,
ook kaarten en veel brieven.*

Zo brak 't geloof in hun herstel,

weer baan in tbs en cel,

voor onze hartendieven.

(melodie Psalm 68)

We hielden vol

Het is ook de verdienste van de medewerkers en directie van gevangenissen en tbs-klinieken dat we toch door konden gaan met ons werk. Dank voor jullie medewerking! Het was maatwerk en de situatie – wel of niet fysiek bezoek – veranderde voortdurend. Ja, het was hectisch, maar hielden vol. Want detentie én corona was een driedubbel isolement en wij laten onze hartendieven niet zitten.

Dankbaar zijn we ook voor de trouw en loyaliteit van onze vrijwilligers. Er was nauwelijks verloop. Hetzelfde geldt voor onze financiële vrijwilligers: de donateurs. Hun aantal groeide zelfs en we

gingen door de grens van € 700.000 aan particuliere donaties. Dat is ongekend bemoedigend en kostbaar. We staan er niet alleen voor.

Dat geeft moed om met geloof in herstel over de crisis heen te kijken, omdat er toekomst is na corona, de titel van dit jaarverslag. Met de steun van kerken, bedrijven en fondsen gaan we verder op vertrouwde wegen, maar zullen we ook innoveren. Meer digitaal? Jazeker, maar met de menselijke maat van bij elkaar aan tafel zitten.

In het besef van zelf óók onderweg te zijn naar een nieuwe toekomst, sluit ik graag af met een couplet van een oud Deens gedicht: Jezus, ga ons voor, deze wereld door, en U volgend op Uw schreden gaan wij moedig met U mede. Leid ons aan Uw hand, naar het vaderland.

Hans Barendrecht

directeur bestuurder

**'Je bent als vrijwilliger
nu nog harder nodig
dan anders.'**

- Een vrijwilliger

Raad van Toezicht

Dankzij de stevige basis, die in de achterliggende jaren binnen Gevangenzorg Nederland (hierna GNd) is gelegd, kon ondanks de vele beperkingen wegens Covid-19, het werk voortgang hebben. Opnieuw bleek de betekenis van het werk van GNd en de inzet van vele vrijwilligers. Hieronder wordt van de activiteiten van de Raad van Toezicht verantwoording afgelegd.

Taken en werkwijze Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op de directeur bestuurder en het vastgestelde beleid. Daarnaast heeft de Raad van Toezicht een klankbordfunctie voor de directeur bestuurder. De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht en van de directeur bestuurder zijn vastgelegd in de statuten. Met onze interne toezichtskaders willen we volledig transparant zijn ten behoeve van iedereen die betrokken is bij de financiering van de activiteiten van GNd. Ik noem de overheidssubsidies, bijdragen van charitatieve fondsen en donaties van kerkelijke gemeenten, bedrijven en particulieren uit 'de achterban'.

Commissies

De Raad van Toezicht kent twee permanente adviescommissies: de auditcommissie en de remuneratiecommissie. Via mondelinge en schriftelijke rapportage vindt terugkoppeling plaats aan de Raad van Toezicht, op basis waarvan besluitvorming plaatsvindt in de vergaderingen van de Raad van Toezicht. De auditcommissie is gericht op de bedrijfsvoering, de financiële verslaglegging en het accountantsonderzoek. De remuneratiecommissie voert de jaarlijkse beoordelingsgesprekken met de directeur bestuurder en adviseert over het bezoldigingsbeleid. Daarnaast heeft deze commissie een rol bij de selectie van kandidaten voor het vervullen van vacatures in de Raad van Toezicht.

Overlegstructuur

In 2020 heeft de Raad van Toezicht viermaal vergaderd met de directeur bestuurder: op 8 april (digitaal via Teams), 17 juni, 16 september en 9 december. De vergaderingen van de Raad van Toezicht werden voorbereid door de voorzitter van de Raad van Toezicht, de directeur bestuurder en de directiesecretaris. Uit iedere vergaderagenda blijkt of de onderwerpen en bijbehorende stukken ter informatie of ter goedkeuring zijn. Voor iedere vergadering wordt standaard een voortgangsrapportage (inclusief financiën) geagendeerd, zodat de uitvoering van het jaarplan en de bijbehorende begroting te volgen is.

Tevens houdt de Raad van Toezicht specifiek toezicht op vier benoemde aandachtsgebieden, te weten:

1) Financiën en Strategie; 2) Zorg en Kwaliteit van handelen; 3) Identiteit en Achterban; 4) HRM en Netwerken. Tijdens iedere vergadering wordt één van deze aandachtsgebieden ter bespreking en goedkeuring geagendeerd. Dit agendapunt wordt door de aangewezen regiehouder in afstemming met de directeur-bestuurder voorbereid.

Tijdens de vergaderingen van 8 april en 9 december stond het aandachtsgebied Financiën en Strategie centraal. Het lid van de auditcommissie, Willem Punt, was betrokken bij de voorbereiding van de vaststelling van de jaarrekening 2019, de bijbehorende managementletter en van de begroting 2021. Daarnaast overlegde hij periodiek met de directeur bestuurder over actuele financiële ontwikkelingen. Het jaarverslag en de jaarrekening over 2019 zijn goedgekeurd in de vergadering van 8 april. De begroting (in de vorm van het jaarplan) voor 2021 is goedgekeurd in de vergadering van 9 december. Tijdens de vergadering van 17 juni was het aandachtsgebied Zorg en Kwaliteit van handelen geagendeerd. Dit gebeurde aan de hand van een rapportage van Siemon Bezuijen als regiehouder.

Op 16 september rapporteerde regiehouder Alrik de Haas over het aandachtsgebied Identiteit en Achterban. Regiehouder Marleen Loof deed tijdens de vergadering van 9 december verslag over het aandachtsgebied HRM en Netwerken.

Zelfevaluatie Raad van Toezicht

Gezien de maatregelen rondom Covid-19 heeft de geplande zelfevaluatiebijeenkomst in oktober geen doorgang kunnen hebben. Deze is verdaagd naar 2021.

Overige besproken onderwerpen

Naast de hierboven al genoemde zaken besteedde de Raad van Toezicht afzonderlijk aandacht aan de volgende onderwerpen.

– *Dossier PFZW*: In het jaar 2020 liepen er nog besprekingen over de gelijkwaardigheid van de regeling bij a.s.r. aan die van PFZW. Deze besprekingen zijn inmiddels, met ondersteuning van een pensioenadvocaat afgerond. De definitieve toetsingsrapporten van de actuaris worden begin 2021 verwacht. De afrekening over de voornoemde periode wordt zo mogelijk ten laste van 2020 gebracht.

– *Pilot De Compagnie*: Gezien het belang voor de activiteiten en inkomsten van GNd volgde de Raad de ontwikkelingen van deze pilot nauwlettend door middel van een specifieke kwartaalrapportage.

Beoordeling directeur bestuurder

De Raad van Toezicht beoordeelt periodiek het functioneren van de directeur bestuurder, mr. Hans Barendrecht. De afspraak is om het jaarlijkse evaluatiegesprek aan het eind van een kalenderjaar te laten plaatsvinden. Tijdens het gesprek van 4 december zijn alle vastgestelde

onderdelen aan de orde geweest en heeft de remuneratiecommissie namens de Raad van Toezicht haar waardering uitgesproken voor de inzet van de directeur bestuurder. Met dankbaarheid mochten we in september stilstaan bij zijn 25-jarig werkjubileum bij GNd

Alternatieven

Vanwege de grote maatschappelijke impact zullen we het achterliggende jaar als zeer bijzonder blijven ervaren. Nederland was een deel van het jaar in lockdown. Dit had ingrijpende gevolgen voor het werk van GNd, zeker omdat de gevangenissen ook gesloten werden voor bezoekers, onder wie onze vrijwilligers. Ik heb er bewondering voor dat desondanks iedereen toch gemotiveerd zocht naar alternatieven. Dankbaar constateert de Raad van Toezicht dat in 2020 alle betrokkenen bij GNd energie hebben ontvangen om actief te zijn ten dienste van (ex-)gevangenen, tbs-patiënten en hun verwanten. Om dit allemaal mogelijk te maken was de ruimhartige financiële ondersteuning van fondsen, kerken, particulieren, bedrijven en subsidie van het Rijk onmisbaar. Ook hen is de Raad van Toezicht veel dank verschuldigd.

Het beeldmerk van Gevangenzorg vermeldt: geloof in herstel. Op basis van de Bijbel, onze belangrijkste inspiratiebron, geloven wij dat er voor ieder mens, dus ook voor gevangenen, een mogelijkheid tot herstel is. Na de straf verdient iedere gevangene een nieuwe kans, waardoor herstel van verhoudingen mogelijk is en er gebouwd kan worden aan een ander bestaan. Hierom bidden wij bij Gevangenzorg. Hieraan werken wij bij Gevangenzorg.

Drs. Servaas Stoop

Voorzitter Raad van Toezicht

Samenstelling RvT

drs. Servaas Stoop

Maatschappelijke functie: Burgemeester Gemeente West Betuwe

Benoemd op: 2-2-2014

Herbenoemd op: 7-12-2017

Datum aftreden: 12-2022

Herbenoembaar: Nee

Nevenfuncties:

- Lid comité van aanbeveling van 'Een handreiking', reformatorische vereniging voor familieleden van psychisch zieken (onbezoldigd)
- Voorzitter bestuur Stichting Voorzieningsfonds hospice Calando te Dirksland (onbezoldigd)
- Lid comité van aanbeveling Wereldwinkel Goeree-Overflakkee (onbezoldigd)
- Lid identiteitscommissie Vereniging Gereformeerd Schoolonderwijs te Ridderkerk (bezoldigd)
- Voorzitter Raad van Toezicht Gevangenzorg Nederland (bezoldigd)
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Passend Primair Onderwijs Goeree-Overflakkee en Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Goeree-Overflakkee (bezoldigd)
- Lid Raad van Toezicht Driestar Educatief te Gouda (bezoldigd)
- Voorzitter bestuur Stichting Van der Koppel-van den Heuvel te Ophemert (qq-functie)
- Lid bestuur Stichting Fruit Tech Campus te Geldermalsen (qq-functie)

mr. Alrik de Haas

Maatschappelijke functie: Advocaat bij OMVR Advocaten en Raadsheer-plaatsvervanger bij het Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Benoemd op: 1-12-2014

Herbenoemd op: 11-12-2019

Datum aftreden: 12-2024

Herbenoembaar: Nee

Nevenfuncties:

- Lid van de Tuchtcommissie Amateurvoetbal Regio Noord-Oost te Zwolle (onbezoldigd)
- Rubrieksredacteur Rechtshandhaving Juridisch Up to Date te Rotterdam (onbezoldigd)
- Advocaat bij proeve van Bekwaamheid van magistraten in opl. SSR te Utrecht (bezoldigd)
- Docent Bijzonder Strafrecht Academie te Den Haag (bezoldigd)
- Voorzitter Stichting Mens en Strafrecht te Utrecht (onbezoldigd)
- Lid Curriculumcommissie en Hoofddocent Beroepsopl. Advocaten CPO/Dialogue te Nijmegen (bezoldigd)
- Lid Raad van Toezicht Gevangenzorg Nederland (bezoldigd)

drs. Ing. Willem Punt

Maatschappelijke functie: Directeur-bestuurder Sint Jozefmavo te Vlaardingen

Benoemd op: 2-4-2014

Herbenoemd op: 26-9-2018

Datum aftreden: 12-2023

Herbenoembaar: Nee

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Driestar Educatief te Gouda (bezoldigd)
- Bestuurslid St. Schuilplaats te Veenendaal (onbezoldigd)
- Lid Raad van Toezicht Samenwerkingsverband Passend Onderwijs GO te Middelharnis (bezoldigd)

drs. Siemon Bezuijen

Maatschappelijke functie: Psycholoog, Bezuijen & van der Leeden

Benoemd op: 25-11-2015

Herbenoemd op: 9-12-2020

Datum aftreden: 12-2025

Herbenoembaar: nee

Nevenfunctie:

- Lid Raad van Toezicht Gevangenzorg Nederland (bezoldigd)

mr. Marleen Loof

Maatschappelijke functie: Notaris (toegevoegd) bij Westvest Notarissen te Delft

Benoemd op: 7-12-2016

Datum aftreden: 12-2021

Herbenoembaar: Ja

Nevenfunctie:

- Lid Raad van Toezicht Gevangenzorg Nederland (bezoldigd)

**'Vrijwilligers zijn de
professionals in het
onbevangen zijn.'**

- Medewerker Mesdagkliniek

1. Drijfveren

Missie en visie

Onze missie is 'geloof in herstel', d.w.z. we reiken (ex-)gevangenen, tbs-patiënten en hun familie de helpende hand om samen te werken aan herstel. Dat doen wij met een landelijk netwerk van betaalde en onbetaalde medewerkers en met steun van kerken, bedrijven, fondsen en particulieren. Onze kernwaarde 'barmhartige gerechtigheid' en persoonlijke aandacht en verantwoordelijkheid staan bij ons centraal. Wij zijn een stem uit de samenleving die vindt dat niet criminaliteit maar geloof in herstel het laatste woord mag hebben. Dáár zetten wij ons voor in, uit liefde tot God en de medemens.

Onze visie is: wij willen – in weerwil van veranderende maatschappelijke omstandigheden – met een geduldig hart, liefdevolle ogen, gespitste oren en milde handen, present zijn bij gevangenen, tbs-patiënten en hun familie en hen helpen naar een nieuwe toekomst zonder criminaliteit en detentie. Wij willen daarbij gebruik maken van de groeiende technologische mogelijkheden. Steun uit de samenleving en samenwerking met stakeholders is daarbij essentieel. Daarom willen we onze organisatie en ons werk sterker positioneren.

“ Wij willen present zijn bij tbs-patiënten en hun familie en samen werken aan herstel.”

Justitiële erkenning

GNd is door het ministerie van Justitie en Veiligheid erkend als vrijwilligersorganisatie. Dit betekent dat GNd gevangenen en tbs-patiënten in justitiële inrichtingen mag bezoeken buiten de reguliere bezoektijden en in een aparte bezoekruimte. Deze erkenning is essentieel voor ons werk.

Privacy

GNd voldoet aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

4VO

Landelijk zijn er zo'n vijftig organisaties die lokaal justitieel vrijwilligerswerk doen. De vier landelijk werkende organisaties – Bonjo, Exodus, Gevangenzorg Nederland en Humanitas – worden door de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) de 4VO genoemd. Er waren ruim 4.000 vrijwilligers binnen deze organisaties actief.

Logo en internationale samenwerking

Gevangenzorg Nederland (GNd) is lid van Prison Fellowship International (PFI), dat in ruim 100 landen vertegenwoordigd is. PFI heeft als non-gouvernementele organisatie een consultatieve status in de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties (ECOSOC) en neemt actief deel aan VN Alliantie van Ngo's met betrekking tot misdaadpreventie en strafrecht.

Alle leden van PFI hebben net als GNd de Bijbel

en de geloofsbelijdenis van Nicea als basis voor hun geloof en handelen. Het logo van GNd is een variatie op het logo van PFI. Het is gebaseerd op de Bijbeltekst uit Jesaja 42:3 "Het geknakte riet zal Hij niet verbreken (...) naar waarheid zal Hij het recht voortbrengen".

**'Het werken aan
herstel is nu van een
andere orde, maar het
kan wel.'**

- Vrijwilliger Wendelmoet

2. Aandacht voor de hulpvrager

1. Gevangenen

De deuren van gevangenissen gingen in 2020 door corona nog steviger op slot dan normaal. Met alle gevolgen van dien. Wij hebben in 2020 gekeken naar wat er nog wel mogelijk was en hebben ons ingezet er te zijn voor gevangenen, juist nu.

Bezoektrajecten

Gevangenen werden half maart vrijwel volledig afgesloten van de buitenwereld. Niemand mocht op bezoek, ook onze vrijwilligers niet. Maar, we hebben tóch manieren gevonden om de 349 gevangenen die om onze steun vroegen, te steunen in deze zware tijd. Onze vrijwilligers stuurden kaarten en brieven, hadden voor het eerst digitaal contact via Skype of maakten belafspraken. Even was er een periode van hoop waarin gevangenen weer fysiek aan tafel zaten met hun vrijwilliger. Helaas bleek dit van korte duur met de komst van de tweede lockdown. Aan het eind van het jaar kregen ze een persoonlijke nieuwjaarskaart.

SOS

Ruim vijf SOS Cursussen waren al (bijna) bezig, toen de PI's in het coronaslot vielen. In overleg met alle deelnemers en gevangenis personeel werkte we aan een herstart in het najaar, maar een nieuwe lock down legde alles stil. Ondertussen werd vol ingezet op SOS Individueel. Deze werd digitaal én bajes proof (een hele kluit!) aangepast. Uiteindelijk volgden 27 gevangenen via Skype een Individueel SOS (vervolg)traject.

Meet Up

Dit project in het hart van de gevangenis viel met de uitbraak helemaal stil. Tot die tijd kwamen onze vrijwilligers wekelijks op 28 afdelingen in 9 PI's. Er startte zelfs een eerste Meet Up op werkzalen in PI Dordrecht. Meerdere PI's toonde interesse om te starten met een Meet Up, onder meer in een BBA (Beperkt Beveiligde Afdeling) en voor gevangenen in het penitentiair ziekenhuis in Scheveningen. Zover heeft het nog niet mogen komen, maar we zien ernaar uit naar de herstart van de Meet Ups in 2021.

De grote kracht van dit project is de agendaloze presentie. De vrijwilligers zijn op de afdeling waar gevangenen verblijven aanwezig voor een praatje, spelletje of een diepgaand gesprek. Zo zijn ze een brug van geloof in herstel, tussen buiten en binnen.

De Maatschap

Ons nieuwste project dat na een prettige voorbereiding in 2019 met de PI Alphen aan den Rijn in 2020 van start zou gaan, is helaas nauwelijks van de grond gekomen. Na een enkele Meet Up en kennismaking met gevangenen op een speciale afdeling, moest het stil gelegd worden. Een

belangrijke vernieuwing was de Cursus ArbeidsOriëntatie (CAO). Aan de hand van ons cursusmateriaal, gaan gevangene en vrijwilliger met elkaar in gesprek over werk en opleiding. We staan in de startblokken om dit in 2021 weer op te pakken zodra dat kan.

2. Achterblijvers

Óók het leven van achterblijvers loopt vast door detentie. Partners, kinderen en ouders, ze hebben legio vragen en vele zorgen. Ze zijn een vergeten groep die we ook in 2020 konden helpen.

Bezoektrajecten

In 2020 klopten 355 familieleden van gevangenen bij ons aan voor steun. 195 wilden graag een luisterend oor of antwoorden op vragen van onze maatschappelijk werkers. 158 achterblijvers hadden behoefte aan steun van een vrijwilliger. Fysieke bezoeken werden soms vervangen door telefoongesprekken, app-contact en kaarten. Achterblijvers hadden door corona vaak extra zorgen en vragen. Hierdoor waardeerden ze de tijd, inzet en aandacht van onze vrijwilligers des te meer.

“ Meer dan 1.500 kinderen mochten wij namens hun vader of moeder in detentie een teken van ‘ik hou van jou’ overbrengen.”

Lotgenotencontact

Sommige achterblijvers die bij ons aankloppen, hebben óók behoefte aan contact met lotgenoten. In 2020 hebben we 10 achterblijvers aan een lotgenoot gekoppeld. Reclassering Bureau Buitenland organiseerde in 2020 een thuisfrontdag voor familieleden van een Nederlandse gevangene in het buitenland. Wij waren hierbij een dagdeel betrokken. We gaven informatie en begeleidden de gespreksgroepen. Daarnaast hebben we een start gemaakt de ontwikkeling van ontmoetingsdagen voor achterblijvers van gevangenen in Nederland.

Chat

In verband met corona zijn de openingstijden van onze chat uitgebreid. Dit leverde 405 gesprekken op met onder andere achterblijvers, ex-gevangenen en forensisch patiënten, een stijging van 14%.

Kindercadeau

Meer dan 1.500 kinderen mochten wij namens hun vader of moeder in detentie een teken van 'ik hou van jou' overbrengen. Dat is maar liefst 3 keer zoveel als in 2019. Deze grote stijging had twee oorzaken: de leeftijd is opgerek

van 12 naar 17 jaar. Daardoor bereiken we alle minderjarige kinderen. De tweede oorzaak heeft te maken met corona. De schrijnende situatie dat kind en ouder elkaar niet konden zien, en als dat wel kon, elkaar niet konden aanraken, was voor GND aanleiding een extra actie te organiseren voor bijna 600 kinderen.

Samen met andere organisaties is een brandbrief gestuurd naar de Tweede Kamer om te pleiten voor het welzijn van deze kinderen. Deze is goed ontvangen en leidde tot een aantal verbeteringen.

“ Juist voor tbs-patiënten willen we er zijn.”

Ontvangstplek

Achterblijvers geven regelmatig aan dat bezoeken aan de PI de nodige spanning geeft. Daarom hebben we in 2020 voorbereidingen getroffen voor een ontvangstplek in de PI Alphen, waar onze vrijwilligers achterblijvers verwelkomen en beschikbaar zijn voor hen rondom hun bezoek aan de gevangenen. De start is vanwege corona uitgesteld naar 2021.

3. Tbs-patiënten

Mensen die van de rechter een tbs-maatregel opgelegd krijgen, krijgen er van de maatschappij gelijk een stigma bij. Er wordt vaak voorbij gegaan aan de psychische nood die volgens de rechter (deels) ten grondslag lag aan het delict. Juist voor deze mensen willen wij er zijn. In 2020 hebben we meer forensisch patiënten bezocht dan ooit tevoren.

Bezoektrajecten

In 2020 hebben we 198 forensische patiënten ondersteund, een stijging van 31% ten opzichte van 2019. Mede door de lange behandelduur (gemiddeld 8 jaar) verliezen veel tbs-patiënten hun sociaal netwerk. Eenzaamheid en isolement liggen op de loer. De vrijwilliger die jarenlang trouw

op bezoek gaat, is dan zeer waardevol. Het gaat vaak om alledaagse dingen als praten, wat drinken, een spelletje spelen of een wandeling maken over het terrein.

We kijken over het delict en de ziekte heen, naar een mens in nood in de hoop dat hij gaat geloven in herstel, óók voor hem. Omdat de bezoekmogelijkheden ruimer waren dan in PI's, konden onze vrijwilligers in een groot deel van de lockdowns, toch fysiek op bezoek. Vaak was de vrijwilliger de enige bezoeker. Het bezoeken werd afgewisseld met telefoongesprekken en kaarten.

SOS Forensische Zorg

In 2019 zijn we met FPC Van Mesdag een tweejarige pilot gestart, om mensen die tbs opgelegd hebben gekregen, ook onze SOS Cursus aan te bieden. In 2019 is het materiaal aangepast en is gestart met een eerste Cursus SOS Forensische Zorg. In 2020 volgde een tweede SOS Cursus Forensische Zorg. Halverwege de cursus kwam deze stil te liggen vanwege de lockdown. Begin 2021 is deze afgerond.

Daarnaast zijn de ervaringen meegenomen in het ontwerp van de SOS Individueel variant. Deze wordt aangeboden in 2021. De bedoeling was aanvankelijk om de pilot in 2020 af te ronden. De pilot zal nu, onder voorbehoud, medio 2021 worden afgerond. Dan zal er ook een onderzoeksevaluatie worden opgeleverd.

Zowel de medewerkers van de FPC Van Mesdag als van Gevangenzorg Nederland kijken met een goed gevoel terug op het verloop van de pilot. Alle vragen en de (soms spannende) situaties die zich voordoen, worden in goed overleg besproken en opgelost. SOS maakt deel uit van het behandelproces. We zien het als een compliment dat juist ook de rol van onze vrijwilligers daarin wordt gewaardeerd.

4. Terugkeer

De eerste periode na detentie is cruciaal. Huisvesting, werk en een sociaal netwerk kunnen het verschil kunnen maken tussen 'buiten blijven' of weer in de fout gaan. Daarom focussen we ook tijdens detentie al op de periode na detentie. En gaan we door, daar waar de deuren van de gevangenis weer dicht gaan.

Nazorg

Sinds 2019 zijn we bezig met een versterkingsproces van onze nazorg. Daarom hebben we in 2020 de werkvorm 'back to the future' ontwikkeld. Het is een hulpmiddel om met gevangenen na te denken over hun toekomst. Juist hier schittert de grote waarde van een vrijwilliger. Hij neemt tijd en geeft vertrouwen. Deze steun merkten ook de 120 mensen die we in 2020 hebben begeleid na detentie.

Naast 'back tot the future' zijn arbeidsintegratie en netwerkgesprekken belangrijke aandachtsgebieden.

OPstap

Dit nieuwe project startte in 2020, maar moest al snel geparkeerd worden vanwege corona. De bedoeling was 25 gevangenen aan werk of dagbesteding te helpen en 15 gevangenen onze CAO (Cursus ArbeidsOriëntatie) aan te bieden. Uiteindelijk lukte het toch om nog 15 gevangenen te bemiddelen. Het aantal CAO's bleef beperkt tot een handjevol. Hier deed zich écht de pijn gevoelen dat we niet naar binnen konden in de gevangenis. De eerste ervaringen – ook met de inzet vrijwilligers – zijn positief. De combi van een coördinatieteam van adviseur arbeid en maatschappelijk werkers, maakt dit tot een sterk concept.

De Compagnie

Een ideale gevangenis heeft wat ons betreft twee pijlers: 1) een bajesklimaat waarin de gevangene volop ondernemer van zijn eigen toekomst kan zijn, 2) open deuren voor vrijwilligers en ondernemers. Wat in 2016 als experiment begon, heeft laten zien dat het werkt. Elke geïnvesteerde euro levert een besparing op van €3,20 aan maatschappelijke kosten. Gevangenen zijn pro actief, leven gezonder, zijn socialer én vinden een baan. Vrijwilligers en ondernemers die regelmatig over de vloer komen zijn goud waard! Men praat en eet met elkaar. Er wordt gekletst over 'het leven van alledag', maar het gaat via onze SOS Cursus ook de diepte in over delict en verantwoordelijkheid.

En die werkplek is geen cadeautje, maar een kans die je kunt pakken! In goede samenwerking met de medewerkers van PI Krimpen aan den IJssel wordt gewerkt aan één ideaal: van bajes naar baan.

Een mooie ontwikkeling in 2020 was de verdubbeling van de capaciteit (28). Een groot gemis was de afwezigheid van vrijwilligers en ondernemers vanaf de lockdown die op vrijdag 13 maart werd afgekondigd. Het is een compliment voor de vrijwilligers dat ze betrokken bleven via de telefoon, Skype en brieven schrijven. Gelukkig kon ons Compagniesteam vanaf juni weer de afdeling op. 14 compagnons werden naar werk bemiddeld.

Netwerkgesprekken

Terugkeer raakt niet alleen de gevangene, maar ook zijn familie. Terugkeren regel je samen. En ja, detentie brengt ook pijnpunten met zich mee die beter eerst uitgesproken kunnen worden. Daarom zijn we met netwerkgesprekken begonnen. Temidden van alle beperkingen konden we toch nog twee trajecten met netwerkgesprekken organiseren.

Reclassering

In 2020 zijn diverse voorbereidende gesprekken gevoerd met Justitie en de drie reclasseringsorganisaties (3RO). In 2021 zullen we in een pilot óók present zijn voor ex-gevangenen die onder toezicht staan van de reclassering. We hebben er zin in!

**'Hij wilde duidelijk
met zijn verleden
breken. Dat leverde
een aantal mooie
gesprekken op.'**

- Vrijwilliger Arjo

3. Aandacht voor de hulpverlener

1. Onbetaalde medewerkers

Zo'n 650 goed opgeleide vrijwilligers vormen het hart van ons werk. Hun aandacht brengt geloof in herstel en hoop voor de toekomst, in detentie, de tbs-kliniek en thuis bij de achterblijvers. Hun bezoek, de kaart die ze sturen of de cursus die ze geven helpen onze hulpvragers het hoofd te bieden aan hun kimmervolle situatie. Zij zijn onze onbetaalde medewerkers. Ze kunnen hun bijdrage optimaal leveren door de ondersteuning en coaching van onze betaalde medewerkers. Ook voor onze vrijwilligers had corona grote impact. Bezoeken waren opeens niet meer mogelijk. Maar ze bleven trouw en loyaal én bijzonder creatief. In goede samenwerking met ons kantoor werd gezocht naar wegen om toch in contact te blijven. Zo werden er massaal brieven en kaarten geschreven. Soms was het lastig in te schatten of hun zorg 'binnen kwam' als gevangenen, tbs-patiënten en achterblijvers het wel waardeerden, maar het kennelijk ook moeilijk vonden hierop te reageren. Ze probeerden ook nieuwe dingen, zoals het geven van digitale cursussen of gesprekken via Skype. Via 'Blik op elkaar' gaven we onze vrijwillig collega's handige gesprekskaarten mee als hulpmiddel voor een goed gesprek. Daarnaast ontving iedere vrijwilliger een persoonlijke kaart, diverse bemoedigende mails, ons vrijwilligersblad VI en een kerstkaart.

“ De interesse om vrijwilliger te worden bleef onverminderd groot.”

Ondanks het feit dat vrijwilligers bijna een jaar lang niet konden doen waar hun hart lag – de gevangenis in – was het verloop minimaal. En de interesse om vrijwilliger te worden bij ons bleef onverminderd groot. Een deel van deze nieuwe vrijwilligers staat klaar om in 2021 te starten, anderen moeten nog de basistraining volgen. Helaas moesten we ruim 30 trainingen cancelen. Onze landelijke vrijwilligersdag is opnieuw uitgevonden. Voor het eerst organiseerden we een digitale variant waarnaar ruim 300 vrijwilligers keken. Hierin was ruimte voor toerusting, ervaringsverhalen, dank en bemoediging.

We hopen vurig dat we in 2021 elkaar weer kunnen ontmoeten!

2. Betaalde medewerkers

Interne organisatie

Net als de onbetaalde medewerkers, zijn ook de betaalde medewerkers intrinsiek gemotiveerd. Met passie en professie coördineren ze de voorbereiding en uitvoering van onze zorg en de PR en fondswerving. In 2020 waren er 42 collega's werkzaam (31 fte). Normaal gesproken zou dat op ons kantoor te Zoetermeer zijn. Maar door corona werd er grotendeels thuis gewerkt. Dit vroeg de nodige aanpassingen in onze werkwijze en flexibiliteit van de collega's. Het stemt dankbaar dat we in goed overleg oplossingen hebben gevonden. Ook werd ruimte gecreëerd voor onderlinge verbinding en teamopbouw. Juist in corona tijd was dat zeker geen luxe. Dit past in onze traditie om als collega's ook op persoonlijk vlak met elkaar mee te leven in lief en leed.

Passie en professie vragen voeding. Daarom heeft Gevangenenzorg een loopbaanbudget en een opleidingsbudget. Er zijn bijvoorbeeld bijeenkomsten belegd rondom de theorie van Presentie. De kern hiervan is hoe je zorgvuldig kunt aansluiten bij de mensen die je begeleidt. In dit kader verdiepten we ons ook verder in het ZorgEthisch kwaliteitsModel (ZEM) van Presentie.

GND hanteert de cao Sociaal Werk, Welzijn & Maatschappelijke dienstverlening.

De organisatie kent een Raad van Toezicht model met Hans Barendrecht als eenhoofdig bestuurder. In 2020 was Hans 25 jaar in dienst en werd hij bij verrassing door collega's en de Raad van Toezicht in het zonnetje gezet. Ronald van der Giessen vervulde hierin als lokaas een strikkende rol.

A man with a beard and a blue cap is painting a brush with green paint. He has a large tattoo on his right arm. A paint can labeled 'KARAKTER' is visible in the foreground.

**'Tijdens de SOS Cursus
leerde ik dat ik de
slachtoffers leed heb
aangedaan.'**

- Een gevangene

4. Aandacht voor de maatschappij

‘Jullie werk doet ertoe’

Vrijwilligers van Gevangenzorg zijn voor onze gedetineerden van grote waarde. Ze zijn geen onderdeel van het justitiesysteem en juist dat is zo belangrijk: iemand van buitenaf die naar je verhaal luistert, zonder hier een oordeel over te vellen. Ik heb een gedetineerde eens horen zeggen: ‘Ik heb met een gewone vrouw gesproken’. Deze uitspraak typeert de waarde van Gevangenzorg en is een compliment voor alle vrijwilligers. Jullie werk doet ertoe.

“ Zelfs in coronatijd zie ik die onvoorwaardelijke betrokkenheid van Gevangenzorg.”

- Marie-Anne de Groot

Zelfs in coronatijd zie ik de onvoorwaardelijke betrokkenheid van Gevangenzorg. De coronamaatregelen maken fysiek bezoek niet mogelijk, maar via Skype onderhouden jullie contact met de gedetineerden. Voor hen een welkome afleiding. Of juist net dat ene lichtpuntje in deze moeilijke tijd. We hebben gezien dat Gevangenzorg ook op andere manieren aan onze gedetineerden denkt. Zo werden stroopwafels uitgedeeld namens de Meet Up-vrijwilligers en was er een extra kindercadeauprogramma, waarmee de gedetineerden een cadeautje mochten aanvragen voor hun kind(eren) die door de coronamaatregelen al langere tijd niet op bezoek kunnen komen.

Ook dit draagt bij aan herstel. Contact met kinderen en het thuisfront is van essentieel belang voor de gezinsband en een hoopvolle toekomst na detentie.

Marie-Anne de Groot

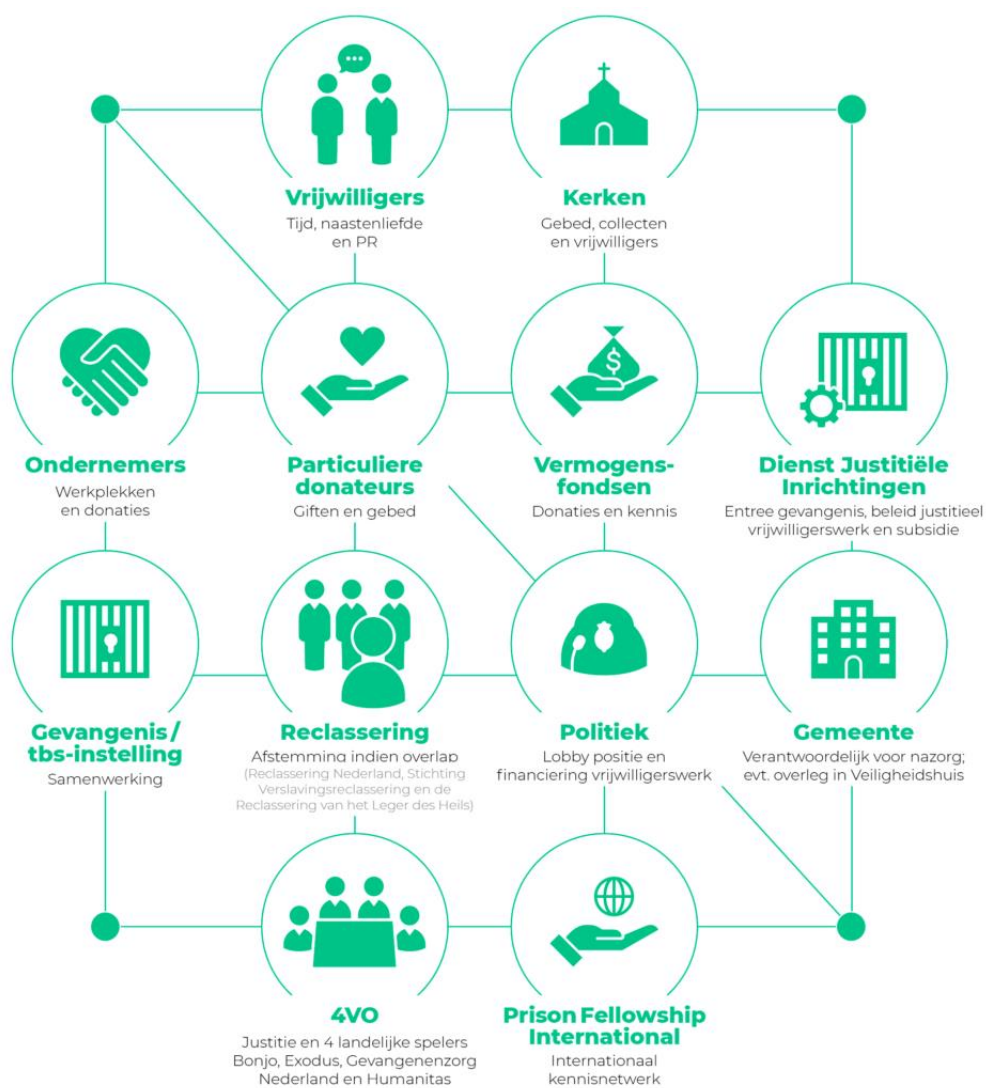
Vestigingsdirecteur PI Veenhuizen

1 Stakeholders

Samenlevingsorganisatie

Gevangenzorg Nederland is een samenlevingsorganisatie. We staan met één been in de gevangenis en één been in de samenleving. Er zijn verschillende partijen die graag zien dat het leven van een gevangene weer goed op de rails wordt gezet. Voor de ene partij is het een keuze van het hart, voor de ander een beleidsdoel.

Het is onze expertise om de wensen en mogelijkheden van die partijen in het geven van tijd, geld, kennis en faciliteiten rondom de gevangene bij elkaar 'te organiseren'. We zijn dus bij wijze van spreken een filantropische makelaar voor een herstelverbinding tussen 'binnen en buiten'.

2. Maatschappelijke raad

De Maatschappelijke Raad levert een bijdrage aan de ontwikkeling van het beleid van GND en functioneert als extern klankbord en adviesorgaan voor de directeur bestuurder. De Raad bestaat uit 10 leden en vergadert jaarlijks in maart. Tussentijds geeft de MR gevraagd of ongevraagd advies. De brede samenstelling en deskundigheid van de Maatschappelijke Raad, hun verankering in de samenleving en hun interesse voor ons werk, maakt de Maatschappelijke Raad tot een zeer waardevol adviesorgaan. De Maatschappelijke Raad bestaat in 2021 uit de volgende leden:

Andries Knevel
Presentator EO

Rein Willems
Ex-topman Shell Nederland
en oud-senator voor het CDA

Kees van der Staaij
Fractievoorzitter SGP Tweede
Kamer

Jan Waaijer
Voormalig burgemeester
Zoetermeer

Peter van der Sande
President ICPA; Voormalig
hoofddirecteur DJI

Gert Jan Huisman
CEO & partner Anders Invest

Ine Voorham
Voormalig manager Leger
des Heils

Harry Paul
Consultant ABDTopconsult,
ministerie BZK

Jan Verburg
Niet-uitvoerend bestuurder
De Vries en Verburg Groep –
Voorzitter Algemeen Bestuur

Michiel van der Wolf
Hoogleraar forensische
psychiatrie, Universiteit
Leiden en Universitair
hoofddocent
straf(proces)recht,
Rijksuniversiteit Groningen

'Heel bijzonder om op deze manier betrokken te zijn'

Als bedrijf proberen wij maatschappelijk verantwoord ondernemen ook echt in de praktijk te brengen door projecten in Afrika vanuit onze eigen stichting te ondersteunen, maar ook dichtbij waaronder Gevangenzorg Nederland.

Jan Verburg

Niet-uitvoerend bestuurder De Vries en Verburg Groep – Voorzitter Algemeen Bestuur Onze bijdrage bestaat niet alleen uit een financiële bijdrage, maar ook uit ons lidmaatschap van de Maatschappelijke Raad, waarin wij meedenken over een breed scala van onderwerpen. Het is heel bijzonder om op deze manier betrokken te zijn en iets te kunnen betekenen voor mensen, die vaak in moeilijke en uitzichtloze situaties verkeren.

Gevangenzorg Nederland doet fantastisch werk en is een vakkundige organisatie waar heel veel medewerkers en vrijwilligers met passie hun werk doen. Prachtig om te zien hoe de vrijwilligers op een vakkundige manier worden aangestuurd. Daarbij komt dat elk jaar weer hard gewerkt wordt om dit financieel mogelijk te maken. Gelukkig zijn er veel donateurs die deze organisatie een warm hart toe dragen. Op deze manier is het mogelijk om bij de vele bezoeken het zaad van het evangelie te zaaien. Dit is voor veel mensen tot steun om zich voor te bereiden op een menswaardig en zelfredzaam leven en wordt er gezamenlijk gewerkt aan de visie 'Geloof in herstel'.

Met een meelevende groet,

Jan Verburg

3. Support vanuit de achterban

Particulieren

We beleefden in 2020 een veelbewogen jaar! We constateren desondanks dankbaar dat de coronacrisis geen negatieve impact heeft gehad op de geefbereidheid. Ook veel nieuwe donateurs (2.165) voelde zich aangesproken door ons werk. Tot slot steeg het aantal actieve donateurs met 4 procent tot bijna 17.000. Dit resulteerde in € 717.000 aan donaties, een stijging van 11,5 procent.

We zijn dankbaar voor de stabiele groep van vaste donateurs (ruim 5.900). Zij zorgden voor een inkomstenbijdrage van ruim € 290.000.

Onze nieuwsbrieven zijn bijzonder belangrijk om onze donateurs betrokken te houden bij ons werk. De 6 nieuwsbrieven leidden tot 8.000 extra giften waarmee we iets minder dan € 200.000 aan inkomsten mochten ontvangen.

Via 9 bijsluiters ontvingen we 2.800 giften met een totale opbrengst van € 60.000.

Via telemarketing onder onze donateurs zijn 800 extra giften ontvangen tot een bedrag van ruim € 40.000.

Een belangrijke tendens die we zien is de gestage toename van het aantal anonieme donateurs. Het merendeel van de ruim 2.000 nieuwe gevers in 2020 is voor ons anoniem d.w.z. dat alleen de naam en het bankrekeningnummer bekend is. Het adres is niet bekend. Dat betekent dat we met hen geen relatie kunnen aangaan en hen ook niet kunnen informeren hoe we hun donatie besteden. In 2021 zullen we kijken hoe we dat nog beter onder hun de aandacht kunnen krijgen, zodat we hen kunnen blijven betrekken bij ons werk.

Kerken

Zondag 15 maart waren de kerken leeg. En ze bleven vrijwel leeg, de rest van het jaar. Ingrijpend en schrijnend. Geen samenkomst, geen samenzang én geen collectezak. Ook onze presentaties en rommelmarkten gingen op slot. Onze inkomsten maakten een vrije val. Vanaf augustus kwamen we weer op het 'oude' niveau. Het digitaal collecteren was ingeburgerd en via diverse collecteapps wordt kennelijk meer aan collectegeld ontvangen dan via de collectezak.

Uiteindelijk ontvingen we in 2020 ruim € 234.000. Dat is weliswaar iets minder dan begroot (€ 250.000), maar stemt ons gezien alle omstandigheden zeer dankbaar.

Bedrijven

De corona maatregelen hadden grote impact op het bedrijfsleven. Het economisch klimaat werd zeer onzeker. Zeker in de eerste maanden zagen we een sterke terugval in donaties. Voor een deel komen de donaties uit fysieke werkbezoeken in een gevangenis, in het bijzonder De Compagnie. Door de lockdown was dat niet meer mogelijk. De economische gevolgen bleken later voor een aantal branches mee te vallen. Onze inkomsten kwamen uiteindelijk uit op € 171.184 (begroot €250.000). Ook hier zien we de loyaliteit van bestaande relaties. Met name de begrote inkomsten uit nieuwe ondernemingen (€ 24.000) bleef achter op de doelstelling (€40.000).

Fondsen

Al enkele jaren zien we een trend van een dalende lijn van bijdragen vanuit fondsen. Dit is vooral het gevolg van het wegvallen van enkele fondsen die ons vele jaren met relatief hoge bedragen hebben ondersteund. In de praktijk blijkt het lastig te zijn om deze weggevallen bedragen weer te compenseren door bijdragen vanuit andere (voor ons nieuwe) fondsen. Nu veel van onze programma's ook slechts beperkt konden worden uitgevoerd had dit ook z'n weerslag op mogelijke fondsbijdragen. Uiteindelijk hebben we een bedrag van ruim

€ 400.000 kunnen realiseren, 30 procent minder dan begroot (€ 577.000).

Het ombuigperspectief in 2021 is beperkt, zeker als de coronamaatregelen entree in de gevangenis verhinderen of beperken.

Subsidies

Per ingang van 2018 is het jaarlijks beschikbare subsidiebudget voor de totale sector van justitieel vrijwilligerswerk verhoogd met € 1 mln. naar € 4,1 mln. Een bevestiging dat politiek en justitie steeds meer het belang onderkennen van het justitieel vrijwilligerswerk. Voor GNd bedroeg de totale bijdrage € 725.460. Naast dit landelijke vrijwilligersbudget van Justitie ontvingen we € 335.000 Koers en Kansen subsidie voor De Compagnie en subsidie voor ons SOS programma (€ 67.200) en Forensische Zorg (28.000) Er wordt reeds geruime tijd gewerkt aan vernieuwing van het subsidiekader. Mogelijk krijgt dat in 2022 zijn beslag.

4. Communicatie

Communicatie en huisstijl

We gaan onze communicatie en huisstijl vernieuwen! De coronaperiode gaf daaraan een stevige impuls. Het is nauw verweven met de verdergaande digitalisering van de samenleving. Die geeft steeds meer mogelijkheden. Dat vraagt om aanpassingen. Het bleek niet genoeg de huidige website een nieuw design te geven. Verder is er behoefte aan een gebruiksvriendelijke donatiepagina, vereenvoudiging van het contentmanagement (eenvoudig zelf kunnen publiceren via de website) en willen we zeker ook een mobielvriendelijke website. Vernieuwing van de website is bovendien nodig om voldoende te kunnen aansluiten bij onze behoefte aan een verdergaande digitalisering, waarvoor we de eerste stappen in 2020 hebben gezet.

Kruispunt

Gevangenenzorg Nederland staat op het kruispunt tussen de ontvangende (zorg) en de gevende partijen (donaties). Naar beiden willen we op maat communiceren vanuit onze centrale boodschap: geloof in herstel. Dat vraagt om een goede merkpositionering.

Merkpositionering

In 2020 hebben we met een bureau nagedacht over de essentie van ons werk, de identiteit en over de vraag hoe wij door hulpvragers en supporters gezien willen worden. Hieruit vloeiden onze corporate story (met de nadruk op 'Geloof in herstel') en onze nieuwe kleuren voort: groen van de hoop op een nieuw begin, en aubergine van de passie waarmee we ons werk doen, tegen de achtergrond van de grauwe realiteit. De aar in ons logo zal een abstracte vernieuwing ondergaan. De lancering staat gepland voor begin mei.

Namen programma's

In het kader van de merkpositionering vernieuwen we ook de benaming van onze programma's. Zorg wordt 'aandacht'. Het geeft de intentie aan van ons werk: met een geduldig hart, liefdevolle ogen, gespitste oren en milde handen, present zijn bij gevangenen, tbs-patiënten en hun familie en hen helpen naar een nieuwe toekomst zonder criminaliteit en detentie. De namen van onze programma's worden dus: Aandacht voor gevangenen; Aandacht voor achterblijvers; Aandacht voor tbs-patiënten; Aandacht voor terugkeer.

Online

We zijn in 2020 volop actief geweest op kanalen als Facebook, LinkedIn en Instagram. Storytelling is belangrijk voor onze social media platforms. In 2020 hebben we dat gedaan aan de hand van verhalen van vrijwilligers en hulpvragers. Die verhalen verwerkten we zowel in tekst als in video.

Merkbekendheid offline

We voeren ook offline een actief beleid voor bekendheid. In 2020 verschenen 13 publicaties in landelijke bladen en kerkelijke organen. Er waren 2 tv-interviews en 6 radio-interviews. Diverse corona-acties boden ons extra mogelijkheden om publiciteit te genereren voor Gevangenenzorg. De corona kindercadeau actie was bijvoorbeeld goed voor publiciteit in de landelijke media (Groot Nieuws Radio, NOS, regionale bladen).

Een fantastisch mooi cadeau was de uitnodiging van het Reformatorisch Dagblad om mee te doen in hun jaarlijkse publieksactie Draagt Elkanders Lasten. Gedurende vier maanden werden er artikelen gepubliceerd over ons werk. De actie heeft een overloop naar maart 2021. De verwachte opbrengst is € 200.000 voor elk van de drie deelnemende organisaties.

Nieuwsbrief

De nieuwsbrief verscheen in 2020 6 keer. Eind 2020 telde de nieuwsbrief een oplage van ruim 16.900 adressen (print) en ruim 2.100 (digitaal). In 2019 was dat 17.000 (print) en 1.790 (digitaal). In de nieuwsbrief brengen we onze verschillende zorgprogramma's onder de aandacht. Hulpvragers en vrijwilligers vertellen wat de impact is van het werk van Gevangenenzorg.

Klachten

We zijn dankbaar dat in 2020 geen officiële klachten zijn ingediend. We hebben een klachtenprotocol om voorkomende klachten af te handelen. Maar daarvan hoefden we in 2020 opnieuw geen gebruik te maken.

**‘Ik heb het gered,
omdat er mensen
naast mij zijn gaan
staan.’**

- Ex-gevangene

5. Evaluatie 2020

1. Versterking herstelzorgprogramma's

De impact van corona was stevig voelbaar. In het eerste kwartaal van 2020 werden we geconfronteerd met gevangenen die dicht gingen voor vrijwilligersbezoek. In de loop van het jaar konden onze vrijwilligers, bij versoepelingen van de maatregelen, soms weer op bezoek. Ook kwamen er mogelijkheden om digitaal, via Skype, op bezoek te gaan. Programma's als SOS, en Meet Up konden nauwelijks of niet worden uitgevoerd of opgestart. De pilot SOS in de Forensische Zorg kon wel doorgaan, maar is vanwege de beperkingen verlengd tot de zomer van 2021.

Het programma De Compagnie in PI Krimpen aan den IJssel kon doorgaan, zij het grotendeels zonder de vrijwilligers. Wel mochten onze maatschappelijk werkers in de loop van het jaar de afdeling op om de compagnons te ontmoeten, ondersteunen en trainen. Daarnaast is De Compagnie verdubbeld in aantal compagnons.

Het kindercadeauprogramma bleek in 2020 een groot succes. Behalve de verjaardagscadeaus en kerstcadeaus, konden gevangenen nu ook een 'coronacadeau' aanvragen. Velen maakten daarvan dankbaar gebruik.

In het kader van Rapporteren en Verantwoorden verdiepten we ons kantoorbreed in het ZorgEthisch kwaliteitsModel (ZEM) van Presentie. We leggen dit model over onze rapportages en onze wijze van verantwoorden. Verder zijn in onze evaluatieformulieren standaardvragen opgenomen die alle aspecten vanuit ZEM dekken.

2. Doorontwikkeling nazorg

In 2020 vonden meerdere netwerkgesprekken plaats, zowel bij hupvragers thuis als via Skype. Zowel (ex-)gevangenen als hun achterblijvers kunnen dit proces bij ons initiëren. Zij en hun familie (c.q. bredere netwerk) kunnen onder onze onder leiding met elkaar in gesprek gaan. Met als mogelijke doelstellingen: concrete plannen maken voor de nazorg, het versterken van de onderlinge band en communicatie door verwachtingen en pijnpunten uit te spreken in een veilige setting.

Het programma OPstap en de ontwikkeling van de Cursus ArbeidsOriëntatie (CAO) is wegens Covid-19 voorbereid en kleinschalig gestart, maar het grootste deel van de plannen is doorgeschoven naar 2021.

De Reclassering heeft de justitiële opdracht om vrijwilligers in te zetten, daarvoor klopte ze onder meer bij ons aan. Er zijn diverse gesprekken gevoerd en begin 2021 zal er een

samenwerkingsovereenkomst worden getekend voor een pilot om 50 ex-gevangenen die onder toezicht staan van de Reclassering een vrijwilliger aan te bieden.

3. Bredere toepassing ICT voor vrijwilligers en hulpvragers

Om het onze vrijwilligers makkelijk te maken, goed en AVG-proof te communiceren breidden we de functionaliteiten op de portal uit (o.a. communicatie rondom groepswork, inschrijven op trainingen en carpoolmogelijkheden).

Het bredere trainingsaanbod door middel van e-learning werd tekstueel voorbereid en verder uitgebreid. De uitbreiding van modules wordt in 2021 verder uitgerold. Dit vergroot het kennisniveau van onze vrijwilligers en de borgt de kwaliteit van de zorg die ze geven. Een deel van deze modules volgen vrijwilligers voordat ze een verdiepende trainingdag krijgen.

Het gebruik van ICT bleek een vlucht te nemen in gevangenissen. Skype werd breder toegankelijk. Heel wat contacten tussen vrijwilligers en gevangenen verliepen in 2020 via Skype. Ook SOS Individueel is aangepast, zodat gevangenen deze cursus alsnog via Skype konden volgen.

4. Aanscherping positionering en identiteit

Alle activiteiten rondom de aanscherping van ons merk, onze identiteit, de vernieuwing van de huisstijl en communicatie op sociale media, zetten we in ten behoeve van de versterking van ons imago en vergroting van het draagvlak in de samenleving voor ons werk. De social mediacomunicatie leidde tot verschillende soorten calls to action met aanvragen voor spreekbeurtpakketten, aanvragen voor onze nieuwsbrief en online donaties.

5. Borging en doorontwikkeling duurzame financiering

Met dankbaarheid mogen we uiteindelijk vaststellen dat in 2020 de begrote baten voor een groot deel zijn gerealiseerd. We eindigen weliswaar met een tekort, maar dat is beperkt gebleven tot -€51.683 (2 procent). Aanvankelijk zagen we door de corona pandemie een zeer beduidend tekort zich aftekenen. Maar vanaf het derde kwartaal waren er tekenen van een voorzichtig herstel bij kerken en bedrijven

Dit zette zich door. Waar we bijzonder verheugd over zijn is de loyaliteit van onze trouwe donateurs. Ze bleven geven en zelfs meer dan in alle voorgaande jaren, mede instroom van nieuwe donateurs. We mochten ruim € 1,1 miljoen aan achterbaninkomsten ontvangen. Het laat zien dat het draagvlak voor ons werk binnen de samenleving nog steeds groeit. Dat stemt dankbaar en geeft vertrouwen.

Voor fondsen werd al snel duidelijk dat de doelstelling bij lange na niet meer gehaald zou worden, ook ondanks de inzet van extra uren fondswervingscapaciteit en diverse corona fondsbijdragen.

Bijgaande tabel geeft een overzicht van de inkomstenstroom van de afgelopen jaren:

Inkomstenstroom van de afgelopen jaren (bedragen afgerond op duizendtallen):

X € 1.000	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Begroting 2021
Subsidies	1.171	1.171	1.156	1.170
Fondsen	538	577	416	325
Particulieren	638	645	727	700
Bedrijven	198	250	171	200
Kerken	269	250	234	240
Scholen	-	50	4	10
Legaten	17		34	-
Overige baten	12	15	5	210*
Totalen	2.843	2.958	2.747	2.855

*In de 210.000 is de opbrengst van de RD-actie 'Draagt Elkanders Lasten' begrepen.

A man with blue eyes and a dark cap is looking directly at the camera. He has a wrench balanced on his lower lip. In his right hand, he holds a hammer with a wooden handle. In his left hand, he holds a piece of light-colored wood. He is wearing a dark t-shirt with a circular logo on the right chest that says 'FLYING RELIC 58 PINE LEGEND'.

**‘Ik kon een
gevangene helpen
aan een stageplek. Dit
leidde later tot een
baan.’**

- Vrijwilliger Arie

6. Beleid 2021

Het jaarplan 2021 is een vrucht van diverse digitale heisessies. Sjef Welling (DJI) heeft die gesprekken deskundig begeleid en ons steeds geprikkeld en vooral ook gemotiveerd om het uiteindelijke doel van ons werk te blijven zien: herstel voor onze hulpvrager. Het A3 jaarplan 2021 kent de volgende 5 succesbepalende factoren.

1. Continuïteit zorgaanbod

Het jaar 2021 zal een schakeljaar zijn. We zullen nog rekening moeten houden met de beperkingen vanwege Covid-19. Maar we gaan wél door, met bestaande programma's én vernieuwingen. Nieuw is onder andere de samenwerking met de Reclassering en de pilot om kortgestraften in PI Krimpen aan den IJssel snel en praktisch te begeleiden tijdens en na detentie.

Onze nazorg krijgt een verdere impuls door het aanbod van een CAO voor gevangenen, een individuele Cursus Arbeidsoriëntatie (CAO) en de uitrol van netwerkgesprekken tussen (ex-)gevangenen en hun sociaal netwerk. Via ontvangstvrijwilligers bij de poort van de gevangenis willen we er zijn voor bezoekers van gevangenen. Dit laatste stond op het punt van starten in 2020 bij de PI Alphen aan den Rijn, maar moest gestaakt worden vanwege het weer opspelen van corona.

In 2021 zullen we tevens starten met Scenario Planning zoals die door Shell is ontwikkeld. Dit zal ons input geven voor een nieuw strategisch plan.

Tenslotte, 2021 is het laatste jaar voor De Compagnie in in het programma Koers en Kansen van Justitie. In vervolg op de gesprekken in 2021 hopen we voorde zomer helderheid te hebben voor de toekomst.

2. Doorontwikkeling toepassing technologie

Steeds meer lijkt digitaal het onmogelijke grenzeloos mogelijk te maken. In de Nota GNd en technologie willen we daarop onze visie formuleren en hoe wij technologie in de toekomst willen inzetten. We willen toekomstbestendig voortbouwen aan onze herstellzorg voor gevangenen, tbs-patiënten en hun familie.

Dat doen we in de context van een justitiële omgeving die van nature gericht is op controle. Dat maakt het bijzonder interessant. We zullen ook moeten aansluiten op de technologie van DJI.

Overigens zijn we al enige jaren in de voorhoede aangesloten bij een ICT-pilot van DJI. De tijd lijkt rijp om de mogelijkheden verder uit te bouwen. We denken bijvoorbeeld aan meer informatie over de programma's, online intake, en wellicht ook aan een e-learning module van (delen van) de SOS Cursus, zodat hulpvragers gerichter zorg kunnen vragen en ontvangen.

Onze portal is het digitale kruispunt waar vrijwilligers en staf elkaar ontmoeten. De portal wordt via modules geoptimaliseerd. Diverse systemen zullen een upgrade ondergaan om efficiënter de digitale middelen in te zetten. Daarbij maken we gebruik van zowel interne als externe expertise. Tot slot, ook in de fondswerving en communicatie zullen we meer gebruik gaan maken van technologie. De vernieuwing van onze huisstijl en website is daar een voorbeeld van. Het moet de positionering van ons werk verbeteren, en de borging van onze inkomsten versterken. Het grotere belang daarbij is uiteraard dat hulpvragers op ons kunnen blijven rekenen.

3. Renovatie personeelshuis (betaalde en onbetaalde medewerkers)

De renovatie van het personeelshuis gaat over alle ca. 700 medewerkers. Bijna 95% daarvan doet het werk onbetaald, uit passie voor de hulpvragers. Een tweede pijler in de uitvoering daarvan, is de facilitering van de vrijwillige inzet door betaalde medewerkers in coördinatie van de zorgprogramma's, de fondswerving en communicatie en de administratieve ondersteuning. De tweede pijler houdt het gebouw van de eerste pijler in stand. Dit concept blijkt effectief en willen we naar de toekomst toe bestendigen. Aanjagers voor de Nota Personeelshuis GNd zijn onder meer de levensloop van de organisatie (25 jaar onderweg) en de snelle ontwikkeling van de digitalisering.

4. Versterking communicatie naar hulpvragers en stakeholders

In 2020 zijn we gestart met de voorbereiding om onze communicatie te verbeteren. Daarbij past een nieuwe huisstijl. Logo en kleurstelling (groen/aubergine) worden gemoderniseerd. Onze pay off 'geloof in herstel' is dermate sterk dat we die handhaven en zelfs prominenter zullen etaleren. Ook onze naam blijft een vaste waarde. We willen GNd steviger positioneren als een betrouwbare en deskundige organisatie met kennis en expertise op het terrein van herstel voor (ex-)gevangenen, tbs-patiënten en hun familie. Wij zullen de bedoeling en de resultaten van ons werk begrijpelijk en pakkend presenteren. Daarbij zal de nodige aandacht uitgaan naar het visualiseren van onze boodschap. De folderlijn wordt vernieuwd. De (beperkte) digitale mogelijkheden in de gevangenis en de tbs-klinieken zullen we optimaal gebruiken, hetzij rechtstreeks, hetzij in samenwerking met de medewerkers en verwijzers. Met familieleden kunnen we uiteraard rechtstreeks in contact zijn. De relatie met onze supporters willen we verder verfijnen. Naast digitale kanalen als Facebook en LinkedIn wil GNd ook Instagram doelmatiger inzetten. De nieuwe website krijgt een centrale positie.

5. Continuïteit duurzame financiering

Als samenlevingsorganisatie voert GNd een actief beleid op een brede inkomstenstroom. Dat voorkomt het risico van eenzijdige afhankelijkheid en borgt de continuïteit. De coronacrisis heeft

het belang daarvan onderstreept. Van onze begroting is meer dan 50% afkomstig uit de samenleving.

We zullen dan ook blijven inzetten op vergroting van de achterbaninkomsten van kerken, bedrijven en particulieren. Ons streven is om in de volle breedte vastere relaties te kunnen aangaan. De inkomsten uit fondsen zijn vooralsnog voorzichtig begroot op € 325.000. We verwachten dat een groot deel van de begrote subsidies 2021 in lijn zal liggen met die van 2020. Inmiddels is bekend dat de invoering van een nieuw subsidiekader opnieuw verdaagd is. Vooralsnog lijkt 2022 het eerste jaar te zijn dat de vernieuwde subsidieregeling van toepassing zal zijn. We blijven alert op het proces en de consequenties daarvan voor de omvang van onze subsidie. We zijn er (nog) niet gerust op dat de vernieuwing een verbetering inhoudt. Dat geldt onder meer de koppeling tussen kwaliteit, impact en privaat financieel draagvlak.

Een belangrijke onzekerheid is de financiële impact van corona. Voor zover mogelijk houden wij vinger aan de pols Tegelijkertijd gaan we in vertrouwen aan de slag, in het besef dat al ons werk uiteindelijk aangewezen is op de zegen van onze goede God.

‘Hij zat al op mij te wachten en vindt het leuk als ik langskom, zeggen zijn begeleiders.’

- Vrijwilliger Johan

JAARREKENING

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.1 Balans per 31 december 2020

(Na resultaatbestemming)

	31 december 2020		31 december 2019	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
<i>Immateriële vaste activa</i>				
Software	164.059		143.866	
		164.059		143.866
<i>Materiële vaste activa</i>				
Computernetwerk en inventaris	142.593		164.798	
		142.593		164.798
Vlottende activa				
<i>Vorderingen</i>				
Debiteuren	83.750		150.950	
Nog te ontvangen bedragen	191.096		137.177	
Overige vorderingen	93.341		47.943	
		368.187		336.070
<i>Liquide middelen</i>		1.358.269		1.422.283
Totaal activazijde		2.033.108		2.067.017

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.1 Balans per 31 december 2020

(Na resultaatbestemming)

	31 december 2020		31 december 2019	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Reserves				
<i>Vrij besteedbaar vermogen</i>				
Continuïteitsreserve	1.581.918		1.633.601	
		1.581.918		1.633.601
Kortlopende schulden				
Crediteuren	130.536		61.515	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	112.601		102.857	
Overige schulden	208.053		269.044	
		451.190		433.416
 Totaal passivazijde		2.033.108		2.067.017

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.2 Staat van baten en lasten over 2020

	2020	Begroting 2020	2019
	€	€	€
Baten:			
Subsidies van overheden (incidenteel)	1.155.835	1.171.000	1.171.458
Baten uit eigen fondsenwerving:			
Kerkelijke gemeenten	234.217	250.000	269.583
Bedrijven	171.184	250.000	197.615
Fondsen	416.339	577.000	537.915
Particulieren (donaties en giften)	727.413	645.000	638.350
Legaten	33.724		16.866
Overige baten	9.071	65.000	9.957
Rentebaten	-294		1.603
Som der baten	<u>2.747.489</u>	<u>2.958.000</u>	<u>2.843.347</u>
Bruto exploitatieresultaat	<u>2.747.489</u>	<u>2.958.000</u>	<u>2.843.347</u>
Lasten:			
Besteed aan doelstellingen			
Gevangenzorg	595.988	558.268	531.342
Nazorg	238.337	232.948	216.336
Meetup	53.751	110.065	117.122
De Compagnie	426.825	421.062	433.084
Familiezorg	173.059	170.491	176.568
Zorgprogramma TBS	177.083	187.095	143.457
SOS Herstelrechtprogramma	342.462	358.702	322.034
Arbeidsbemiddeling	81.183	151.895	61.913
Kika- en Kerstactie	32.889	26.368	24.651
Werving subsidies	11.050	10.748	13.262
Voorlichting	223.357	280.623	255.015
	<u>2.355.985</u>	<u>2.508.265</u>	<u>2.294.784</u>
Werving baten			
Kosten eigen fondswerving	286.705	303.986	303.533
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	156.482	145.749	159.781
Som der lasten	<u>2.799.172</u>	<u>2.958.000</u>	<u>2.758.098</u>
Saldo	<u>-51.683</u>	<u>0</u>	<u>85.249</u>
Bestemming saldo			
Continuïteitsreserve	-51.683	0	85.249
	<u>-51.683</u>	<u>0</u>	<u>85.249</u>

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving inclusief de Richtlijn 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. Daarbij wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij Titel 9 Boek 2 BW.

Activiteiten

De activiteiten van Gevangenzorg Nederland, statutair gevestigd te Zoetermeer, bestaan voornamelijk uit:

- zorg aan gevangenen, TBS-patiënten en hun familie
- participatie als zelfstandige organisatie in Prison Fellowship International (PFI)

De feitelijke activiteiten worden uitgevoerd aan Koraalrood 25 te Zoetermeer en op externe locaties.

Het KvK-nummer van de Stichting is 41157975.

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Immateriële vaste activa

De overige immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld.

Afschrijvingspercentage:

Software	20%
----------	-----

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Afschrijvingspercentages:

Inventaris	20%
------------	-----

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Waardering van de vorderingen geschiedt onder aftrek van een eventuele voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting. Het betreffen de direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Reserves

Vrij besteedbaar vermogen

Het vrij besteedbaar vermogen is dat gedeelte van het eigen vermogen waarover de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht.

De reserves bestaan uit de continuïteitsreserve. De continuïteitsreserve dient ter dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Stichting Gevangenenzorg Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd van korter dan één jaar. Deze worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten van het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten

De baten betreffen met name collecten, donaties, giften, schenkingen en subsidies.

Ontvangsten worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat in de balans rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen.

Rentebaten worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking hebben.

Beheerslasten

De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Lasten worden genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

TOELICHTING OP DE LASTENVERDEELSTAAT

De kosten van de organisatie worden als volgt over de diverse doelstellingen verdeeld. Deze verdeling vindt in beginsel plaats op basis van de realisatie in het boekjaar aan de hand van per kostenplaats in de begroting vastgestelde verdeelsleutels. Substantiële verschillen tussen begroting en realisatie worden onder de lastenverdeelstaat toegelicht.

De loonkosten van een deel van de medewerkers zijn direct toe te rekenen aan een specifieke doelstelling. Voor de indirecte medewerkers geldt dat op basis van een inschatting een verdeling is gemaakt van de gerealiseerde inzet van uren en de loonkosten naar rato hiervan zijn toegerekend.

De huisvestingskosten, de kantoor- en organisatiekosten worden toegerekend op basis van het aantal gerealiseerde full time equivalenten (FTE), waarbij eveneens rekening wordt gehouden met het verschil in salaris per medewerker.

De kosten van publiciteit en communicatie zijn op basis van een verdeelsleutel uitgaande van de werkelijke kosten per doelstelling toegerekend.

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.4 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Aanschafwaarde	160.135	38.145
Cumulatieve afschrijvingen	-16.269	0
Boekwaarde per 1 januari	<u>143.866</u>	<u>38.145</u>
Investeringen	55.347	121.990
Desinvesteringen aanschafwaarde	0	0
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	0	0
Afschrijvingen	-35.154	-16.269
Mutatie boekjaar	<u>20.193</u>	<u>105.721</u>
Aanschafwaarde	215.482	160.135
Cumulatieve afschrijvingen	-51.423	-16.269
Boekwaarde per 31 december	<u>164.059</u>	<u>143.866</u>

De aanwezige immateriële vaste activa - software - zijn nodig voor de bedrijfsvoering.

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

Aanschafwaarde	230.195	221.291
Cumulatieve afschrijvingen	-65.397	-94.655
Boekwaarde per 1 januari	<u>164.798</u>	<u>126.636</u>
Investeringen	24.093	73.490
Desinvesteringen aanschafwaarde	-2.178	-64.586
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	1.846	64.586
Afschrijvingen	-45.966	-35.328
Mutatie boekjaar	<u>-22.205</u>	<u>38.162</u>
Aanschafwaarde	252.110	230.195
Cumulatieve afschrijvingen	-109.517	-65.397
Boekwaarde per 31 december	<u>142.593</u>	<u>164.798</u>

De aanwezige activa - computernetwerk en inventaris - zijn nodig voor de bedrijfsvoering.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
Debiteuren		
Debiteuren	<u>83.750</u>	<u>150.950</u>

Deze enige openstaande debiteur heeft op 25 januari 2021 de factuur betaald.

Nog te ontvangen bedragen		
Nog te ontvangen toezeggingen	<u>191.096</u>	<u>137.177</u>

In de periode van 1 januari tot en met 25 maart 2021 is van de nog te ontvangen toezeggingen met betrekking tot 2020 € 117.850 ontvangen. Het restant zal naar verwachting in de loop van 2021 worden ontvangen.

Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde bedragen	84.718	38.175
Nog te ontvangen pensioenpremie	440	0
Nog te ontvangen bedragen	<u>8.183</u>	<u>9.768</u>
	<u>93.341</u>	<u>47.943</u>

Buiten de hieronder weergegeven liquide middelen houdt de Rabobank € 21.500 geblokkeerd op een afzonderlijke (verpande) rekening i.v.m. de door de bank op verzoek van GNd conform voorwaarden huurovereenkomst afgegeven huurgarantie jegens de verhuurder van Koraalrood 25 te Zoetermeer. Dit bedrag is verantwoord onder "vooruitbetaalde bedragen".

Liquide middelen		
Rabobank Zakelijke rekening	230.853	7.955
Rabobank BedrijfsSpaarRekening	245.718	135.709
Rabobank VermogenSparen	244.600	579.284
ING Zakelijke Rekening	265.849	22.861
ING Vermogen Spaarrekening	371.077	676.093
Kas	<u>173</u>	<u>381</u>
	<u>1.358.269</u>	<u>1.422.283</u>

De liquide middelen zijn bestemd voor directe aanwending in het kader van de doelstellingen en staan geheel ter vrije beschikking.

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.4 Toelichting op de balans

PASSIVA

RESERVES

Vrij besteedbaar vermogen	2020	2019
	€	€
Continuïteitsreserve		
Stand per 1 januari	1.633.601	1.548.352
Bestemming resultaat boekjaar	<u>-51.683</u>	<u>85.249</u>
Stand per 31 december	<u>1.581.918</u>	<u>1.633.601</u>

Gevangenzorg Nederland heeft het jaar 2020 afgesloten met een verliessaldo. Dit saldo is onttrokken aan de continuïteitsreserve. Deze reserve wordt wenselijk geacht vanwege de continuïteit van de zorgverlening aan hulpvragers en wordt onder meer aangesproken in geval van onverwachte tegenvallers zoals bijvoorbeeld een daling van de baten uit fondsenwerving. In dat geval kan voldaan worden aan de doorlopende vaste lasten.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Crediteuren		
Crediteuren	71.970	44.043
Nog te ontvangen facturen	<u>58.566</u>	<u>17.472</u>
	<u>130.536</u>	<u>61.515</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	<u>112.601</u>	<u>102.857</u>

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
Overige schulden		
Te betalen vakantierechten	73.596	60.833
Reservering verlofrechten en overuren	19.121	26.722
Reservering loopbaanbudget	48.789	33.991
Te betalen administratie- en accountantskosten	7.000	4.767
Te betalen fee PFI	10.000	20.473
Te betalen pensioenpremie	0	3.782
Te betalen premie ZFW/WE	805	550
Te betalen netto loon	826	826
Vooruitontvangen huurkorting *)	5.038	6.988
Overige schulden	378	112
Vooruitontvangen donaties	42.500	110.000
	<u>208.053</u>	<u>269.044</u>

*) de per 1.8.2018 vooruitontvangen huurkorting van € 9.750 wordt verdeeld over de gehele looptijd van het huurcontract (t/m juli 2023)

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke rechten

Toezeggingen fondsen

Door diverse fondsen en subsidieverstrekkingen zijn toezeggingen aan Gevangenzorg Nederland gedaan die betrekking hebben op de periode na afloop van het boekjaar voor een totaalbedrag van € 97.500. Van dit bedrag is € 42.500 reeds ontvangen hetgeen als vooruitontvangen donatie in de balans is verantwoord.

Voorwaardelijke verplichtingen en belangrijke financiële verplichtingen

Huurverplichtingen

Sinds 1 augustus 2018 huurt Gevangenzorg Nederland een kantoorpand aan Koraaalrood 25 te Zoetermeer. De huurverplichting is aangegaan voor vijf jaar en bedraagt € 58.500 per jaar plus €19.500 - te vermeerderen met BTW per jaar - voor energie- en servicekosten en een toelage voor 5% BTW-derving. De huur wordt vanaf 1.8.2020 jaarlijks geïndexeerd.

Pensioen

In 2016 is naar voren gekomen dat Gevangenzorg Nederland verplicht met terugwerkende kracht dient te worden aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds PFZW. Derhalve is er voor meerdere jaren al sprake geweest van een gelijkwaardigmaking in 2019. De lopende discussie met het PFZW over de jaren 2002-2006 is in een afrondende fase waarbij in 2020 vooralsnog € 77.981 is verantwoord, in afwachting van- en onder voorbehoud van het eindrapport van de actuaire en goedkeuring PFZW.

Bezoldiging Raad van Toezicht

Sinds 2018 hebben de leden van de RvT recht hebben op een jaarlijks vast te stellen vergoeding zonder opslag voor activiteiten in een commissie.

Aangegane investeringsverplichting

In het kader van vernieuwing van het computernetwerk en omschakeling naar beheer in "the cloud" is een niet in de balans opgenomen investeringsverplichting aangegaan van € 100.674.

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2020	2019
	€	€
Lonen en salarissen		
Brutolonen en salarissen	1.554.988	1.363.807
Ontvangen ziektekostenuitkeringen *	-86.217	-52.380
Sociale lasten uitvoeringsinstanties	245.778	213.868
Pensioenpremie personeel	129.924	117.114
	1.844.473	1.642.409

* inclusief uitkering compensatievergoeding in november 2017 afgevlode medewerker, groot € 36.376

Personeelsleden

Gedurende het jaar 2020 was gemiddeld 31,5 FTE in dienst. In het jaar 2019 was dit 28,5 FTE.

Beloning directeurbestuurder

De Raad van Toezicht heeft de beloning van de directeur bestuurder in 2019 herijkt aan de hand van de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 405 punten met een maximaal jaarinkomen in 2020 van € 111.345.

De beloning vindt plaats conform schaal 14 van de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

Functionaris (directeurbestuurder)	Mr. H. Barendrecht		
In dienst vanaf	1-aug-95		
In dienst tot	n.v.t.		
		2020	2019
Periode 1/1 - 31/12		100% (36 uur)	100% (36 uur)
Totale loonkosten Gevangenzorg Nederland		€ 132.990	€ 132.982
waarvan pensioenlasten (wg deel)		€ 11.674	€ 11.611
bruto salaris		€ 94.300	€ 93.957
vakantiegeld		€ 7.358	€ 6.756
eindejaarsuitkering		€ 8.445	€ 8.135
Totaal jaarinkomen		€ 110.103	€ 108.847

De directeurbestuurder had één onbezoldigde nevenfunctie t.w. lid Raad van Advies van Prison Watch

Beloning Raad van Toezicht

Voor de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht van de stichting kwam in 2020 een bedrag van € 7.175 (2019 € 7.514) exclusief gedeclareerde onkosten ten laste van de stichting.

	2020	2019
	€	€
Overige personeelskosten		
Reiskostenvergoeding	78.371	93.598
Kantinekosten	1.793	1.970
Studiekosten personeel	3.204	13.621
Reis- en verblijfkosten	456	5.885
Wervingskosten personeel	20.351	10.724
Verzuimverzekering personeel	72.221	54.362
Mutatie verlofrechten	0	943
Overige personeelskosten	-87	5.183
	<u>176.309</u>	<u>186.286</u>
Incidentele pensioenlasten		
Incidentele pensioenlasten	77.981	154.406
	<u>77.981</u>	<u>154.406</u>
Programmakosten		
Declaraties door vrijwilligers t.b.v. programma's	62.767	124.907
Folders en promotiemateriaal programma's	39.922	38.583
Overige programmakosten	8.247	11.365
	<u>110.936</u>	<u>174.855</u>
Vrijwilligerskosten		
Intake- en trainingskosten vrijwilligers	5.899	13.011
Kosten vrijwilligersinformatiebulletin	1.704	2.586
Kosten vrijwilligersdag	3.511	6.748
Overige kosten vrijwilligers	3.337	10.733 *)
	<u>14.452</u>	<u>33.078</u>
Huisvestingskosten		
Huur pand	83.377	83.070
Eenmalige kosten ivm verhuizing	0	8.000
Schoonmaakkosten	9.401	7.756
	<u>92.778</u>	<u>98.826</u>

*) In 2019 is er extra aandacht besteed aan de dag van de vrijwilliger (ivm problemen met portal)

	2020	2019
	€	€
Kantoorkosten		
Kantoorbenodigdheden	1.884	2.816
Portikosten t.b.v. organisatie	14.538	10.769
Kosten telefoon en internet	20.205	19.724
Contributies en abonnementen	1.485	1.553
Kosten kantoordrukwerk	7.795	9.326
Afschrijvingskosten kantoorinventaris	26.704	17.840
Overige verzekeringskosten	4.707	3.824
Overige kantoorkosten	7.703	6.226
	<u>85.022</u>	<u>72.078</u>
ICT-kosten		
Onderhoudskosten computernetwerk	22.664	22.267
Ontwikkelings- en supportkosten	44.868	28.335
Afschrijvingskosten computerapparatuur	19.261	17.488
Afschrijvingskosten immateriële vaste activa	35.154	16.269
Overige automatiseringskosten	17.546	21.106
Huur- en servicekosten copier	1.803	1.911
	<u>141.296</u>	<u>107.376</u>
Organisatiekosten		
Administratiekosten	6.922	7.635
Controle jaarrekening	12.705	9.075
Juridische advisering	2.401	5.622
Gelijkwaardigheidstoets	0	5.024
CBF Keurmerk	4.922	3.888
Fee PFI	10.000	12.134
Kosten toezichthouder	8.518	9.890
Bankkosten	10.441	8.267
Algemene kosten	-686	205
	<u>55.223</u>	<u>61.740</u>
Kosten communicatie, PR en voorlichting		
Mediacampagne	962	8.314
Werving donateurs	108.455	112.186
Relatiebeheer	85.964	101.101
Declaraties PR-vrijwilligers	2.857	3.764
Overige kosten	2.464	1.679
	<u>200.703</u>	<u>227.044</u>

Zoetermeer, april 2021

Stichting Gevangenzorg Nederland

Lastenverdeelstaat 2020

Gevangenzorg Nederhand te Zoetermeer

Doelstelling

Lasten	Doelstelling											Totaal 2020	Totaal 2019			
	Gevangenzorg	Nazorg	MeeTup	De Compagnie	Familiezorg	Zorgprogramma TBS	SOS Herstelrechtprogramma	Arbeidsbemiddeling	Klca- en Kerstactie	Werving subsidies	Voorlichting			Eigen Fondswerving	Beheer en administratie	
Lonen (incl. sociale lasten en pensioenf	425.086	173.183	31.492	325.641	122.841	118.428	249.847	54.308	16.020	8.802	97.274	129.197	97.352	1.844.472	1.869.056	1.642.409
Overige personeelskosten	41.342	16.905	3.293	29.471	11.953	11.290	24.200	5.354	1.553	720	9.297	12.405	8.527	176.309	172.597	186.286
Incidentele pensioenlasten	17.972	7.322	1.331	13.768	5.194	5.007	10.563	2.296	677	372	4.113	5.462	3.904	77.981	77.981	154.406
Programmakosten	34.219	6.606	2.700	4.929	8.571	18.247	5.859	1.920	11.822	0	12.740	3.322	0	110.936	225.304	174.855
Vrijwilligerskosten	3.613	1.445	1.445	1.445	1.445	2.890	1.445	145	289	0	289	0	0	14.452	39.550	33.078
Kantoor- en huisvestingskosten	37.567	16.618	6.910	26.134	11.823	10.851	25.950	8.799	1.296	594	8.908	12.299	10.051	177.800	181.250	170.904
ICT kosten	30.237	13.376	5.577	21.044	9.542	8.757	20.913	7.102	1.046	479	7.189	9.629	6.405	141.296	151.500	107.376
Organisatiekosten	5.787	2.849	968	4.356	1.657	1.527	3.637	1.233	182	83	1.251	6.088	26.153	55.721	63.875	61.740
Kosten Comm., PR & Voorlichting	164	34	34	37	34	85	48	26	3	0	82.297	108.352	9.090	200.204	255.000	227.044
Eindtotaal	595.988	238.337	53.751	426.825	173.059	177.083	342.462	81.183	32.889	11.050	223.357	286.705	156.482	2.799.172	2.958.132	2.758.098

Totaal aan baten:

2.747.489

Baten eigen fondswerving:

1.591.948

Totaal gewonnen baten:

2.747.783

Doelbestedingsratio (besteding aan doelstelling ten opzichte van de totale inkomsten):

2020 85,3%

2019 80,4%

Doelbestedingsratio (besteding aan doelstelling ten opzichte van de totale uitgaven):

2020 83,8%

2019 82,7%

Kosten uit eigen fondswerving ten opzichte van baten eigen fondswerving (CBF-norm bedraagt 25%):

2020 18,0%

2019 18,2%

Kosten uit eigen fondswerving ten opzichte van totaal gewonnen baten:

2020 10,4%

2019 10,7%

Toelichting:

De incidentele pensioenlasten bestaan uit het gelijkwaardig maken van de pensioenen zoals vereist door PFZW over de jaren 2002-2006 en bedragen in 2020 € 77.981

Deze lasten zouden, wanneer ze zich hadden voorgedaan in de periode waarop zij betrekking hebben, zijn verdeeld over de doelstellingen. Derhalve is daar ook nu voor gekozen.

Zie ook de toelichting bij de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Het boekjaar 2020 is sterk beïnvloed door de coronamaatregelen, waardoor programma's niet (volledig) konden worden uitgevoerd zoals voorgenomen. Zo viel het MeeTup programma noodgedwongen vrijwel stil en is deze capaciteit ingezet om online het programma Gevangenzorg te continueren. De nieuwe pilot OPstap in de P.I. Alphen aan den Rijn met de lancering van onze nieuwe cursus ArbeidsOriëntatie gevangenen kon eveneens niet starten. De betrokken medewerker is daarom grotendeels ingezet bij De Compagnie. Het wegvallen van de mogelijkheid om SOS cursussen fysiek te geven is deels opgevangen door het digitaliseren van de cursus, terwijl een medewerker elders ging werken.

Een medewerker op oproepbasis werd in 2020 parttime in dienst genomen, wat een verschil (€ 16.188) met de salariskosten in de begroting. De kosten van communicatie, PR & voorlichting waren begroot naar rato van voorgaande jaren. De realisatie is op basis van de werkelijke kosten per doelstelling verdeeld en sluit derhalve aan op de werkelijke situatie.

**Aan de leden van de Raad van Toezicht van
Stichting Gevangenzorg Nederland
Postbus 5042
2701 GA ZOETERMEER**

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Gevangenzorg Nederland per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Gevangenzorg Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- a. Het verslag van de Leden van de Raad van Toezicht
- b. Het verslag van het Bestuur
- c. De begroting 2021

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de leden van de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Gouda, 16 april 2021

Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

Was getekend

Drs. L. van der Stelt RA

